

VENDIM
Nr.55, datë 21.11.1997

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Rustem Gjata, Kryetar i Gjykatës Kushtetuese

Hilmi Dakli, Anëtar i“““

Manol Konorni, Anëtar i“““

Veli Budo, Anëtar i “““

Alfred Karamuço, Anëtar i“““

Ha1il Kopani, Anëtar i“““

Kristofor Peçi, Anëtar i“““

Zija Vuci, Anëtar i “““

me sekretare Drita Filto, më datë 10.6.1997 mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura dhe me nismën e saj çështjen nr.20 Akti, që u përket:

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

1. KOMITETI SHQIPTAR I HELSINKIT, i përfaqësuar nga Z.Ylli Popa, Njazi Jaho e Kujtim Çashku.

2. MINISTRIA E DREJTËSISË, në mungesë.

3. KABINETI I PRESIDENTIT TË REPUBLIKËS, në mungesë.

4. KRYESIA E KUVENDIT POPULLOR, në mungesë.

O B J E K T I:

Shfuqizimin si antikushtetues të ligjeve nr.8180 dhe nr.8181, datë 23.12.1996, që bëjnë fjalë respektivisht "Për një ndryshim në Kodin e Procedurës Penale dhe në Kodin e Procedurës Civile.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi me vendim paraprak beri veçimin e kësaj çështje, dëgjoi përfaqësuesit e Komitetit Shqiptar të Helsinkit, si subjekt i interesuar dhe shqyrtoi e analizoi çështjen në tërësi ,

VËREN:

Me propozim të Komitetit Shqiptar të Helsinkit, Gjykata Kushtetuese me nismën e saj, ashtu si për çështjet e tjera të ngritura në kërkesën e tij, ia nënshtroi kontrollit konsitutcional edhe Ligjet nr.8180 e nr.8181, datë 23.12.1996 që bëjnë fjalë, i pari "Për një ndryshim në Kodin e Procedurës Penale" dhe tjetri po "Për një ndryshim në Kodin e Procedurës Civile.

Në të dy këto ligje është parashikuar të krijohet një institut i ri, i cili i jep të drejtë Prokurorit të Përgjithshëm të ushtrojë rekurs në interes të ligjit për prishjen e vendimeve të formës së prerë të gjykatës së shkallës së parë, Gjykatës së Apelit si edhe vendimeve të kolegjit penal dhe kolegjit civil të Gjykatës së Kasacionit.

Gjykata Kushtetuese duke shqyrtuar thelbin dhe përmbajtjen e këtyre akteve normative dhe duke i krahasuar e analizuar ato në frymën e ligjeve kushtetuese, çmon se pajisja e Prokurorit të Përgjithshëm me këtë mjet të ri reagimi si dhe e drejta e tij për ta përdorur atë brenda një viti nga dita që vendimet e këtyre gjykatave kanë marrë formën e prerë, nuk pajtohet me funksionet dhe detyrat kushtetuese të organit të prokurorisë.

Në bazë të nenit 13 të ligjit nr.7561, datë 29.04.1992 "Për disa ndryshime e plotësime në Ligjin nr.7491, datë 29.04.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese", Prokuroria është autoriteti i vetëm që ushtron ndjekjen penale në hetim dhe në gjyq dhe që në veprimtarinë e saj gjyqësore mbron interesat e përgjithshme të shoqërisë, të rendit juridik si dhe të drejtat e liritë e shtetasve.

Nga kjo del se me formën e re të organizimit të sanksionuar në këtë dispozitë kushtetuese, prokuroria nuk është e veshur me funksionin e kontrollit mbi ligjshmërinë e vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Veprimtaria dhe sfera e kompetencave të saj është më e kufizuar dhe përqëndrohet kryesisht në hetim, ndërsa në gjykimin e çështjeve penale e civile, kompetencat e prokurorit ushtrohen vetëm gjatë kohës që është në vazhdim ose porsa ka përfunduar procesi gjyqësor, por kurdoherë

brenda afateve të përcaktuara në dispozitat e Kodit të Procedurës Penale dhe të Kodit të Procedurës Civile.

Për më tepër, në gjykimin e çështjeve penale e civile, preket edhe parimi i barazisë së palëve e sanksionuar nga neni 25 të ligjit nr.7692, datë 31.03.1993 për "Të drejtat dhe liritë themelore të njeriut".

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në bazë të nenit 24 të ligjit nr.7561, datë 29. 4.1992 "Për disa ndryshime e plotësime në ligjin nr.7491, datë 29. 4.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese", me shumicë votash,

VENDOSI:

Të shpallë të papajtueshme me kushtetutën ligjin nr.8180, datë 23.12.1996 "Për një ndryshim në Kodin e Procedurës Penale të Republikës së Shqipërisë" , si dhe ligjin nr.8181, datë 23.12.1996 "Për një ndryshim në Kodin e Procedurës Civile të Republikës së Shqipërisë" .

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi të nesërmen e shpalljes në Fletoren Zyrtare.

Tiranë, 21.11.1997

MENDIMI I PAKICËS

Me pikëpamjen e shumicës pajtohem vetëm në pjesën që ajo vendosi shfuqizimin si antikushtetues të ligjit nr.8180, datë 23.12.1996 "Për një ndryshim në Kodin e Procedurës Penale të Republikës së Shqipërisë" .

Siç del nga përmbajtja e vendimit të Gjykatës Kushtetuese, e drejta që i njihet Prokurorit të përgjithshëm për të ushtruar rekurs në interes të ligjit kundër vendimeve penale të formës së prerë, të dhëna nga gjykatat e të trija shkallëve, nuk pajtohet me funksionin kushtetues të organit të prokurorisë.

Pajisja vetëm e tij me këtë mjet reagimi kundër këtyre vendimeve, pa ia njohur këtë të drejtë edhe të pandehurit, çënon parimin e barazisë midis tyre, sepse në procesin penal, si prokurori ashtu edhe i pandehuri janë palë më të drejta të barabarta, i pari akuzator dhe tjetri i akuzuar .

Ndryshe qëndron problemi lidhur me kompetencat e prokurorit në gjykimin e çështjeve civile. Në këtë pikë unë jam kundër vendimit që u muarr me shumicë votash dhe që shfuqizoi si antikushtetues edhe ligjin nr.8181, datë 23.12.1996 "Për një ndryshim në Kodin e Procedurës Civile" .

Sipas paragrafit të dytë të nenit 13 të ligjit nr.7561, datë 29. 4.1992 "Për disa ndryshime e plotësime në ligjin nr .7491, datë 29. 4.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese", prokuroria, si gjatë ashtu edhe pas mbarimit të procesit civil, ndërhyr kryesisht, jo me cilësinë e palës në gjykim, por si autoritet i vetëm, që mbron interesat e përgjithshme të shoqërisë, të rendit juridik si edhe të drejtat e liritë themelore të shtetasve.

Është pikërisht mbrojtja e këtyre vlerave kushtetuese, qëllimi kryesor i këtij ligji, i cili i krijon mundësi Prokurorit të Përgjithshëm, që nëpërmjet ushtrimit të rekursit në interes të ligjit, ai të reagojë kundër vendimeve të padrejta të dhëna për çështje civile, të cilat për shkak se kanë të bëjnë me zbatimin e gabuar të ligjit material, nuk mund t'i nënshtrohen asnjë kontrolli tjetër, duke përfshirë edhe kontrollin konstitucional.

Prandaj heqja e këtij mjeti të vetëm dhe të jashtëzakonshëm për goditjen e këtyre vendimeve, bën që të mbesin të paprekura dhe të ligjërohen zgjidhjet e padrejta të shumë çështjeve civile, duke u cenuar kështu rëndë parimi themelor i dhënies së drejtësisë.

Tiranë, më 21.11.1997

ANËTARI

Z. Vuci